

ԳՈՐԱՐ ԿԱՌԵՆԻ ՀԱԳՈՅԱՆ

**Երաժշտագետ, հրատարակիչ,
«ԵՊԿ հրատարակչության» տնօրեն,
«Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի
հիմնադիր-գլխավոր խմբագիր**

Բոլորիս ցավը միախառնվել ու պարուրվել է անհասկանալի զգացումների հորձանուտում, բախիժի ու սգո, ափսոսանքի, արցունքի, պայծառ հիշողությունների՝ մարտի 16-ը ու Իրինա Տիգրանովայի ծննդյան օրը՝ մարտի 19-ը, որ իր հոբելյանական 75-ամյակն էր...

Երբ նշում էիևր Ավետր Տերտերյանի ծննդյան օրը, Իրինա Գեորգիի Տիգրանովան ասում էր, որ այն ուրախալի օր է եղել, չէ՞ որ մարդ է ծնվել, իսկ հրաժեշտի օրը ծանր սպրումներով էր անցկացնում, սակայն միշտ ուրախությամբ վեր էր հառնում հայացքը և ասում. «Նա ամեն ինչ գիտի և ամենը կարգավորում է այնպես, ինչպես պետք է լինի»:

Լույս ու բարություն ճառագող անձնավորություն, զեղեցիկ հայուհի, իշխանուհու և ռուսական ազնվականությամբ միախառնված բարեկրթություն, որ ժառանգվում է և անցնում սիրասուն որդուն՝ Ռուբեն Տերտերյանին և թոռներին՝ Մարիային ու Իռենին:

«ԵՊԿ հրատարակչություն»-ն այս պարիների ընթացքում առաջին անգամ իր աշխարհագրում անդառնալի կորուստ ունեցավ. կյանքից հեռացավ (16.03.2011) ԵՊԿ պրոֆեսոր, արվեստագիտության թեկնածու, «ԵՊԿ հրատարակչության» խորհրդի անդամ, «Երաժշտական Հայաստան» միջազգային գիտական ամսագրի խմբագրական խորհրդի անդամ և 1996-ից կայացմանը, խանդավառ մասնակից ու ջարագով ԻՐԻՆԱ ԳԵՈՐԳԻԻ ՏԻԳՐԱՆՈՎԱՆ

ԻՐԻՆԱ ԳԵՈՐԳԻԻ ՏԻԳՐԱՆՈՎԱՅԻՆ

**Բարի ու Արդարամիտ, Հավաստով լեցուն,
Մարդասեր և մարդկային նորմերը խիստ պահպանող,**

Հավասարիմ, Կայուն, Հասարակուն ժամանակների հորչանույրում չփոփոխվող,

Չուսյ՝ նույնիսկ կենցաղավարման մեջ,

Հյուրասեր ու Հացի հարզը իմացող, ոչ որպես լոկ խոսքեր, այլ որպես Հայրենական պատերազմի՝ Լենինգրադի և այլա մեր օրերում Ղարաբաղյան պատերազմի շրջափակումները վերասրած անձնավորություն:

Հարագար ու սրտացավ, անպայման գործույնյա. «Я человек действующая»:

Արվեստում ազնիվ, երաժշտության գիտակ և բարձրարժեքը մեծապես զնահարող, լսելու բարձր բարեկրթությամբ և կարեկից լինելու հարկանիշներով օժտված անձնավորություն:

Իրինա Գեորգիևնայի պարզամտերից մեկը, որ կենդանության հարկապես արվեստագետ ուսանողությանն այն է, որ եթե մարդ գիտի կամ հասկանում է ի վերուստ իրեն սահմանված նպատակը, այսինքն՝ գործը, անելիքը, արժեքը, գիտակցում է իր տաղանդը, նա պետք է ամեն ինչ ծառայեցնի դրան, որպեսզի երջանիկ լինի. «Вот в этом счастье»:

«Մասնագիտական խոր գիտելիքներ, որոնք որպես բանիմաց գիտնական ու հմուտ մանկավարժ, նա սիրով ու համբերությամբ փոխանցում էր իր բազմաթիվ ուսանողներին՝ վայելելով

նրանց սերն ու հարգանքը: Փայլուն գիտելիքներ, որոնք նա չեռք էր բերել ոչ միայն տեսական ուսումնասիրություններով և նվիրյալ աշխատասիրությամբ, այլև բարդ, բայց բազմակողմանի և հարուստ կենսագրության շնորհիվ. հանդիպումներ մտավորականների և անվանի անձանց հետ, բազում համերգներ և մշակութային միջոցառումներ, որոնց նա մշտապես ու ակտիվորեն մասնակցում էր, և արդյունքում՝ մի աննկարագրելի կենսագրություն, որն արտակարգ տպավորությունների և անմոռանալի հուշերի աղբյուր է:

Եվ վերջապես, արժեքավոր մտավորականից բացի, հրաշալի, պայծառ, խորաթափանց ու դրական մի անձնավորություն, որի հետ շփումը՝ ուրախություն, թեթևություն էր պարզում: Եվ ամեն անգամ նրա պայծառ կերպարը հիշելիս, սկամա ժպիտ է հայրնվում դեմքիդ ու հիացմունքի զգացողություն՝ կյանքին սիրով լի, ուշադիր և ամենակարևորը՝ իմաստուն հայացքով նայող անհատի և յուրօրինակ հմայքով կնոջ նկատմամբ:

ԵՊԿ երաժշտագիտական բաժնում ուսումնառության տարիներին, ռուս երաժշտության պատմություն, Խորհրդային հայ երաժշտություն և երաժշտական քննադատություն դասընթացներն անցել են արվեստագիտության թեկնածու, ԵՊԿ պրոֆեսոր Իրինա Գեորգիի Տիգրանովայի դասարանում: Երջանիկ առիթ են ունեցել ճանաչելու նրան, նրանից անմիջականորեն սրանալու այն խոր գիտելիքներն ու ջերմ, դրական լիցքերը, որոնց մասին նշեցի վերևում: 2009-

«ԵՊԿ հրատարակչության» ստեղծման առթիվ Գերաշնորհ Նավասարդ Արթուրյանի Կոնյանի օրհնությունը.

Նկար 1. Հյուրեր և հեղինակներ՝ տեր և տիկին Լօրճազյոզյաններ, Գանիել Երաժիշտ, Սոֆյա Ազնատրյան (խմբագիր՝ ռուս. լեզվի, 2001), Ալինա Փահլևանյան (ամսագրի խմբագրական խորհրդի անդամ), Գոհար Շազոյան (հրատարակիչ և գլխավոր խմբագիր, 1996), Էդվարդ Միրզոյան (ամսագրի խմբագրական խորհրդի անդամ), Վալենտին Թովմասյան (պատասխանատու քարտուղար, 2001-ից և հրատարակչության խորհուրդների անդամ 2004-ից), Մարիամ Ասատրյան (խմբագիր՝ նոտային, 2005-2009), Հրանտ Խաչիկյան (հեղինակ, խմբագիր՝ օտար լեզուների, 2007-2009), Հովհաննես Մուրադյան (խմբագիր, սրբագրիչ, 2004), Նունե Մամվելյան (համակարգչային դիզայներ, 2000-2012), Մուսաննա Գուկասյան (համակարգչային օպերատոր, 2004), Արրուր Ավանեսով (խմբագիր՝ օտար լեզուների, 2002-2007), Աննա Գևորգյան («Երաժիշտ» ամսագրի գլխավոր խմբագիր, 2005-2008), Քրիստափոր Փախանյան (գլխավոր դիզայներ, 2000-2008), Վահան Խաչատրյան (ՀՀ հրատարակիչների ազգային ասոցիացիայի նախագահ, 2005 թ.), *Նկար 2.* Ն. Նավասարդ եպիսկոպոս Կոնյան, Ի. Գ. Տիգրանովա, 2005 թ., *Նկար 3.* Կյանքը ԵՊԿ հրատարակչությունում՝ ծննդյան շնորհավորանքներ Ս. Գուկասյանին, Շ. Հ. Ավոյան (պրոֆեսոր, հեղինակ), Գ. Կ. Շազոյան, Ի. Գ. Տիգրանովա, Ս. Մ. Ազնատրյան, Հ. Ն. Մուրադյան: *Նկար 4.* ԵՊԿ հրատարակչության շնորհանդեսը, հիմնադրման օրը՝ հունվարի 28-ին 2010-ին՝ «Ալունք»-ում, ներկայացվում է Ա. Տերտերյանի հոբելյանական 75-ամյակին նվիրված ամսագիրը, Մ. Կիրակոսյան, Ի. Գ. Տիգրանովա, հողվածագիր Ս. Հովհաննիսյան, «Պոլիֆոնիկ սյուիտ» նոտային ժողովածուի հեղինակ՝ Ս. Մելիքյան, Մ. Սինասյան: *Նկար 5.* Ի. Գ. Տիգրանովա, Հ. Մելիքյան, Գ. Գ. Գազարյան: *Նկար 6.* «ԵՊԿ հրատարակչության» հյուրերը՝ Թեմրանից <...>, Ս. Ս. Գուկասյան, Իռեն Ռուբենի Տերտերյան (Մեծ Սկրտչյանի բռնոտիկ Գյուլմրիի տուն քանդադարան այցելության ժամանակ, Արգենտինա), Գ. Կ. Շազոյան, 2007 թ.: *Նկար 7.* ԵՊԿ հրատարակչության աշխատակազմը Ալյոքովանում Ա. Տերտերյանի ծննդյան օրը Մարիա Տերտերյանի և Ի. Գ. Տիգրանովայի և հյուրերի Միլվա Բաբայանի (դաշնակահարուհի, Վերու ՄԵԳ-ի ուսմամբ), Կարինե Բրուտյանի (ԵՊԿ դասախոս) հետ նշելիս, 2009 թ.:

երաժշտական ՂԱՅԱՍԱՍ 3-4(42-43)2011

Ի. Գ. Տիգրանովայի մասնակցած նուստողների հետ այժմ՝ ԵՊԿ հրատարակչության խմբագիրների Մ. Բ. Կիրակոսյանի և Հ. Ս. Համբարյանի ՀՀ անկախության առթիվ սեպտեմբերի 21-ի 2009 թ-ի հրատարակչության շնորհանդեսին

ի հունիսից, «Երաժիշտ» ամսաթերթի գլխավոր խմբագիրը դառնալով, շարունակեցի շփումն ու համագործակցությունը սիրելի դասախոսիս հետ՝ կրկին ու կրկին ուրախություն, հաճելի և հագեցած պահեր վերապրելով նրա հետ:

Իրինա Տիգրանովայի ծննդյան 75-ամյա հոբելյանը, սնշուշտ, հիշարժան է՝ մշակույթն ու արվեստը, երաժշտագիտությունը, նաև՝ բարությունն ու անմիջականությունը գնահատող անչափ համար, նրա անսպասելի մահն աննկարագրելի կորուստ է բոլորիս համար»:

Միտլ և խոնարհումով Համիկ Համբարյան երաժշտագետ, ԵՊԿ 2008 թ. շրջանավարտ «Երաժիշտ» ամսաթերթի գլխավոր խմբագիր (2009-ից մինչև 2012 թ.)

Չ Ո Ն

75 տարի: Ծափ է, թե՞ քիչ: Որպես մարդու տարիք շատ քիչ է, բայց որպես ժամանակ՝ շատ է, քանի որ ամիսների, օրերի, ժամերի, րոպեների վերածվելով շատ է, անցնելուց հետո, սակայն, թվում է մեկ պահ, մեկ ակնթարթ:

Անցած 75 տարիներն էլ առանձին հարվածների են բաժանվում՝ կայացում, հասունացում, նվիրում, հուշապատում:

Նվիրում կյանքում սիրելի գործին, նվիրում կյանքի ընկերոջը, նրա գործին ու սրեղծածին, որը համազգային և համամարդկային բնույթ ունի, անսահման նվիրում որդուն:

Չարմանալի, անմեկնելի, անհասկանալի, հաներուկային, առեղծվածային երկիր է Հայաստանը, իր Հայրենիքը, որը ընկած է երկու կետերի միջև՝ ճանապարհին ու բնությունը, որոնք հավասարապես չգել ու չգում են նրան Երևան-Այրիվան, որն իր տարածքում երկիր մոլորակն է ընդգրկում և փեղկերը, անհարակ փեղկերը, ուր նրան էին հասնում ի վերուստ ամուսնուն ալիք առ ալիք հղվող զգացումները, հնչյունները, առաքելության կոչը, արյան կանչը:

Վաղուց է ասված. «Ոչ միայն հացիվ, այլև՝ բանիվ»:

Այդ բանիվը նրա էությունն էր փարիներ շարունակ, դինակայելու և պահպանելու ժառանգաբար փոխանցվածն ու իր քուրաչով անցնելով ապագան գնացողը, որ արյան կանչ է կոչվում ու ազգային հպարտություն, որ դարերից է գալիս ու գնում դարերդար, հավերժություն:

ՎԱԼԵՆՏԻՆ ԹՈՎՍՏԱՅԱՆ
ԵՊԿ դոցենտ,
«Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի
պարասխանաբար բարբուրդար

Ирина Георгиевна Тигранова - яркая личность, имеющая огромный авторитет в музыкальных и педагогических кругах, воспитатель, живо заинтересованный в судьбах нашей музыкальной культуры, постоянно готовый к полемике. Педагогическое мастерство Ирины Георгиевны состояло из многообразия приемов и жанров проводимых ею уроков, одним из признаков типично академического преподавания были неизменно строгие требования. Вместе с тем, своим педагогическим наставлениям она умела придать живую форму. Ею высоко была поднята планка по знаниям, авторитетности, уровню мастерства. В своей лекторской работе ее мнение было адекватно явлению, о котором она говорила. Она умела распознать талант. Ей ведомы были чувства восторга, увлеченности, что находило выход в устных рассказах, лекторской практике.

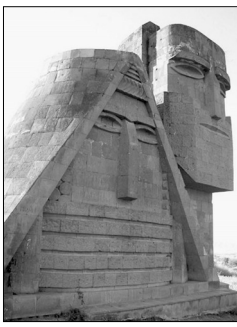
Всех нас, редакторов “Издательства ЕГК” и журнала “Музыкальная Армения” она заражала энергией, верой в необходимость профессиональной работы, в ее важность для нашей современной музыкальной культуры. Она была по-настоящему интеллигентным человеком, которого характеризуют простота, дружеское заинтересованное участие, умение держаться на расстоянии. Такой она остается в моей памяти.

СОФА АЗНАУРЯН

композитор, редактор журнала “Музыкальная Армения” и “Издательства ЕГК”

Благодаря Ирине Георгиевне Тиграновой на Международном музыкальном фестивале современной музыки, посвященном 75-летию Аветис Тертеряна, впервые прозвучала моноопера Софы Азнаурян “Надежда”, давшая импульс дальнейшим камерным операм композитора.

Ի. Գ. Տիգրանովայի բարի կամեցողությամբ և մասնագիտական խորհրդակցությամբ բացահայտում էր երիտասարդ փառանգներ, բազմաթիվ նրանց, ուղղորդում:

Известие о кончине Ирины Георгиевны Тиграновой всех нас глубоко печалило. Незабываемая, обаятельная улыбка делала её вечномолодой. Интеллигентная, с широким кругозором, она пленяла нас, студентов, интересной и непосредственной речью. В качестве педагога она могла бы воспитать ещё не одно поко-